

γόν, διὰ νὰ ἔχωμεν δύο κόμματα καὶ ἀρχηγούς δύο ; Ἡ ἀρμονία ἀπαιτεῖ αὐτό· ἀλλὰ διὰ νὰ κάμῃ ἀρμονίαν, ὀφείλει νὰ ἔχη ὕλικόν τὸ ὁποῖον θὰ συνθέσῃ. Ἀλλὰ ποῖον ὕλικόν παρουσιάζει τὸ ψηφιδωτὸν τοῦ κ. Τρικούπη, ἡ ἀπεραντολογία τοῦ κ. Δαλιγιάννη, ἡ ἡ πολιτικὴ κληρονομία ἣν ἀφῆσεν ὁ Κουμουνδούρος ; Ἄν περὶ τοῦ Γαμβέττα ἐλέχθη ὅτι ἀπέθανεν ἀκλήρος, αὐτὸς ὅστις ὅταν ἦλθεν ὡς πρωθυπουργὸς ἀνέπτυσεν ἓν πρόγραμμα ριζοσπαστικόν, χάριν τοῦ ὁποῖου ἔπεσε, τί δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Κουμουνδούρου ; Ἡ πολιτικὴ διαθήκη πρὸς τὴν σύζυγον, ἣν ἐμνημόνευσεν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς σοροῦ προσφωνήσει του ὁ κ. Ζηνούπουλος ὅτι ἡ «εὐθυμερία τῆς Πατρίδος συνδέεται πρὸς τὴν λαμπρότητα τῆς Συνταγματικῆς Βασιλείας» εἶναι εἰς λόγος. Αἱ βασιλείαι ἡ συντηροῦνται ἀφ' ἑαυτῶν ἢ καταρρέουσι ὑπὸ τῶν πραγμάτων· οὐδὲν κόμμα δύναται νὰ συγκρατήσῃ Βασιλείαν αὐτοκτενοῦσαν ἢ καταρρέουσαν.

*
* *

ὑπὸ κοινοβουλευτικὴν ἔποψιν εὐρισκόμεθα λοιπὸν εἰς ἓν μικρὸν χάος. Πρόκειται ὄχι μόνον νὰ κατασκευασθῶσι νέα κόμματα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνακηρυχθῶσι ἀρχαὶ κομμάτων. Ὅσα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ συνταγματικὴ κατάπτωσης, τὰ πράγματα σπεύδουν, καὶ τὰ πράγματα θ' ἀναγκάσουν νὰ διαιρεθῶσι τὰ κόμματα εἰς ἀρχάς. Καὶ πρέπει νὰ συντελέσωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοῦτο, οἱ ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου. Ὅφειλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ὡς κοινὴ γνώμη, καὶ ὄχι νὰ γεννησώμεν, ἀλλὰ νὰ μορφώσωμεν ζητήματα τὰ ὁποῖα θ' ἀναγκασθῶσιν ἔπειτα τὰ κόμματα νὰ ἀναγράψωσιν ἐπὶ τῆς σημαίας των. Ὅφειλομεν νὰ μορφώσωμεν ζητήματα οικονομικὰ καὶ ζητήματα συνταγματικά. Ζητήματα δικαστικῆς μεταρρυθμίσεως, καὶ ζητήματα δημοτικῆς χειραφεσίας. Καὶ ἐκεῖνο τὸ κόμμα ὅπερ θ' ἀναλάβῃ νὰ ἐκτελέσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν ἢ ὅλα, ἐκεῖνο θὰ ὑπερισχύσῃ, τὰ δὲ ἀντίθετα θ' ἀ-

ναγκασθῶσι νὰ ἀναπετάσωσιν ἄλλην σημαίαν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωσι καὶ νὰ ἀντεπεξέλθωσι.

Ἡ πλειοψηφία τοῦ κ. Τρικούπη εἶνε πλειοψηφία σαθρά. Τὴν ἐγέννησαν αἱ μικραὶ ἢ μεγάλαι ἀμαρτίαι τοῦ Κουμουνδούρου καὶ τὴν ἐμεγάλωσεν ἡ συκοφαντία. Τὴν συγκρατεῖ τώρα ἡ συναλλαγὴ· ἀλλ' ἔως πότε. Ὅπως ὑπενόμυυσεν ἡ κοινὴ γνώμη τὴν παντοκρατορίαν τοῦ Κουμουνδούρου, ἡ αὐτὴ κοινὴ γνώμη θὰ χαλαρώσῃ καὶ τὴν μονοκρατορίαν τοῦ Τρικούπη. Οἱ φόροι δι' ὧν ζητεῖ νὰ συγκρατηθῇ, αὐτοὶ οἱ φόροι θὰ τὸν ἐξασθενήσουν. Καὶ θὰ ἔλθῃ ἀντιπολίτευσις καὶ θ' ἀναγκασθῇ νὰ γίνῃ πάλιν λαϊκὸς καὶ νὰ διατυπώσῃ νέαν πολιτικὴν· διότι εἰς ἐφευρέσεις καὶ ἐπινοήματα δὲν ἦτο γόνιμος μόνος ὁ Κουμουνδούρος· γόνιμος ἐπίσης ἦτο καὶ εἶνε καὶ ὁ πρωθυπουργός. Προσκαλέσατέ μας, νὰ σὰς ἀναπτύξωμεν ἐντὸς μιᾶς πενταετίας πέντε προγράμματα καὶ πέντε μεταβολὰς τοῦ κ. Τρικούπη.

*
* *

Ἐκεῖνος, ὅστις θὰ φανῇ δημιουργικὸς ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει, ἐκεῖνος θ' ἀναδειχθῇ ἀντίπαλος καὶ διάδοχος τοῦ Τρικούπη.

Καλεδῶν

ΒΟΥΛΗ

Πέμπτη—4 Μαρτίου.

Ἡ αὐτὴ πενθίμη γαλήνη ἢ βασιλεύουσα ἐν οἰκιδήποτε οἴκῳ, τὸν ὁποῖον ἐπλήξεν ὁ θάνατος, μετὰ τὴν τέλεσιν πάσης ἐπικληδείου ὀφειλῆς, βασιλεύει καὶ ἐπὶ τῶν τάξεων τῆς

10

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

10

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. ἰδ. ἀριθ. 431)

— Εὐχαριστῶ, Ἰωάννα μου, ἀγαπημένη μου, εὐχαριστῶ. Τώρα δὲν θ' ἀναχωρήσω πλέον ἀπελπισμένος ἀπὸ τὸ Μαρτίλ. Ἔχω τέτοιο ὥραϊον ὀρίζοντα ἔμπροστά μου, καὶ μὲ περιμένει ἓνα τέτοιο μέλλον. Εἶνε ἀλήθεια πολλὰ ἐφτά χρόνια· ἀλλὰ ἀδιάφορον· θὰ περάσουν γρήγορα, γιατί σὰν ἐπιστρέψω θὰ ἴδω νὰ λάμπῃ τὸ ἄστρο τῆς εὐδαιμονίας μου.

— Καὶ ἔπειτα θὰ λὲς μὲ τὸ νοῦ σου : τώρα ἡ Ἰωάννα μὲ συλλογίζεται, ἡ Ἰωάννα δὲν θὰ ἦνε εὐχαριστημένη, ἂν τυχὸν μελαγχολήσω, ἂν ἀποθαρρυνθῶ.

Τῇ στιγμῇ ἐκεῖνη ἠκούσθη φαιδρὰ ὑλακὴ κυνός.

— Νὰ ὁ Φιντέλ, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, ἔρχεται ὁ πατέρας μου.

— Ἰωάννα ; Ξεύρεις τί φοβοῦμαι ;

— Τί ;

— Μήπως μ' ἐμποδίσῃ ὁ λοχαγὸς νὰ σὲ συλλογιζομαι.

— Ἐνοιοι σου, εἶπεν ἐκεῖνη, ὁ πατέρας πρό πολλοῦ γνωαίξει, ὅτι μὲ ἀγαπᾷς καὶ σὲ ἀγαπῶ.

Ὁ ὑψηλὸς Ἰάκωβος Βαγιάν ἐφάνη εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου. Ὁ πρῶν στρωτιώτης δὲν μετεβλήθη διόλου· ἂν καὶ δεκαεξὶ χρόνια πέρασαν, καὶ ὅμως δὲν ἐφαίνετο διόλου γηράσας· εἶχεν ἀκμαίαν ἀκόμη τὰς δυνάμεις του καὶ τὴν ὑγείαν του καὶ τὸ ἀνάστημά του ὑψοῦτο πάντοτε εὐθὺ ὡς λευκὴ μόνον αἱ λευκαὶ τρίχες· ἤβησαν κάπως καὶ ὁ μύσταξ του περισσότερον νὰ λευκάζῃ.

Οἱ δύο νέοι ἐξῆλθον τῆς σκιάδος νὰ τὸν προῦπαντήσουν, ἀφοῦ προηγουμένως ἠναγκάσθησαν ν' ἀνταποκριθῶν διὰ θωπειῶν εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Φιντέλη, ὅστις διὰ σκιρτημάτων, ἀλμάτων, τῶν χαροποιῶν ὑλακῶν καὶ τῆς κινουμένης οὐρᾶς του ἐξεδήλου τὴν χαρὰν του, ὅτι ἐβλεπε τὴν νεαρὰν του κυρίαν καὶ τὸν φίλον τοῦ σπητιοῦ Ἰάκωβου.

Ὁ Φιντέλης ἦτο κατὰ τὴν δορὰν ἰσπανικῆς καταγωγῆς, μικροῦ μὲν ἀναστήματος, ἀλλὰ τολμηρὸς καὶ γενναῖος· κρολὸς δὲ εἶχε τὴν χάριν, τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν γοργότητα τοῦ ἐνός, γένους, τὴν νοημοσύνην, τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ ἄλλου.

— Ἄ ! ἐσὺ εἶσαι Ἰάκωβε, εἶπεν ὁ λοχαγός, τείνας τὴν χεῖρα δλάνοικτη πρὸς τὸν νέον· μοῦ φαίνεται παράξενο νὰ συντροφεύῃς τὴν Ἰωάννα ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου.

Βουλῆς. Ἡ φωνὴ τοῦ γραμματέως, ἀναγινώσκοντος τὰ πρα-
κτικά τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, ἀντηχεῖ σιγαλὴ καὶ
κατακρίτος. φωνὴ γενναιοτέρα τινὸς ἐκ τοῦ πενθοῦντος
αἰλοῦ, καταπαύει αἴφνης τὴν σιωπὴν, διὰ τὴν ψελλίστην δει-
κτικὰ τινὰς παραμυθίας λέξεις.

Δὲν ἐπιστεύετο ὅτι θὰ κατορθοῦτο τόσῳ ταχέως ἀπαρτία.
ἀλλὰ προσήλθον τὰ πλείστα ἐκ τῶν ἰδίως ἀπορφανισθέν-
των μελῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ ἤδη ἐν καταφανεῖ ἀ-
σθαρρύνσει, ἀνδρῶν, καὶ σκυθρωπάζοντες, κατέχουσι τὰς
ἐσεις των.

Ὁ κ. Δεληγιάννης μετὰ τῶν φίλων του προσέρχεται βρα-
δυτερον.

Μετὰ μακρὰν ἰδιαίτεράν συνδιάλεξιν τοῦ πρωθυπουργοῦ
ἐπὶ τοῦ κ. Σωτηροπούλου, πρῶτος ὁ Τρικούπης ἀνέρχεται
ἐπὶ βῆμα διὰ τὴν ὑποβάλλη νομοσχέδιον περὶ ἀπονομῆς συν-
τάξεως τῇ χήρᾳ τοῦ ἀοιδίμου Κουμουندούρου καὶ τῇ θυγα-
τρὶ αὐτῆς.

Μεθ' ὃ διεξάγονται, ἀνευ συζητήσεως ὡς ἐπὶ τὸ πλει-
στον, εἰς ἀ., β., καὶ γ'. συζήτησιν, 37 ὅλα νομοσχέδια ἐκ
τῆς ζαπλοῦτου εἰς τοιαῦτα ἡμερησίας διατάξεως.

Μόνον ἐπὶ στρατιωτικῶν τινῶν νομοσχεδίων, παρατη-
ροῦσι τινὰ ἐπανειλημμένως οἱ κ. κ. Μαυρομιγάλης, Δελη-
γιάννης, καὶ Δημητρακάκης, καθ' ὧν ἀντεπεξέρχεται ὁ κ.
Τρικούπης.

*

Περὶ τῶν ἐν παρασκηνίῳ τελουμένων πολλὰ διαδίδον-
ται πηθὰ καὶ ἀπίθανα, σοβαρὰ καὶ ἀστεία, περὶ ἐγειρο-
μένων ἀξιώσεων πρὸς ἀρχηγίαν, καὶ παραβλεπομένων δι-
αιωμάτων ἄλλων πρὸς αὐτήν, καὶ περὶ πρωτοβουλίας συγ-
κλήσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως πρὸς διάσκεψιν, καὶ περὶ κατὰ
λειοψηφίαν ἐκλογῆς τῶν ἀρχηγῶν, καὶ περὶ προσφυγῆς εἰς

Ἡ νεανίς ἐπλησίασε καὶ ἔλαβε ἐν φίλημα παρὰ τοῦ γέ-
νοντος στρατιωτικοῦ.

— Πατέρα, εἶπεν, ὁ Ἰάκωβος ἦλθε σήμερον τὸ πρῶτ' δι-
τι εἶχε κάτι σπουδαῖον νὰ σὰς πῆ καὶ ἐπειδὴ δὲν σὰς ἤρθε
ἐν θέλησιν νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ μοῦ πῆ καὶ μιὰ καλημέρα.

— Ἄν ἔκαμνε κι' ἄλλοιώτικα, θὰ παρέβαινε τὸ καθῆ-
κόν του. Μιὰ καλημέρα πολὺ καλὰ, ἀλλὰ αὐτὸ μονάχα σοῦ
εἶπε ;

— Ὅχι, πατέρα, μοῦ εἶπε καὶ πῶς μ' ἀγαπᾷ.

— Καὶ πῶς ἐτόλμησε ;

— Ἐτόλμησε, πατέρα.

— Καὶ σὺ, τί τοῦ εἶπες ;

— Πῶς τὸν ἀγαπᾷ κι' ἐγώ.

— Ἐτσι ξηρὰ, ξηρὰ, χωρὶς τίποτ' ἄλλο ; Δόξα σοι ὁ
θεός ! αὐτὸ δὲ ἀνομάζεται ἄλλως εἰς ἐφόδου ! Ἄ ! ἄ ! ἔτσι
λοιπὸν μὰς τῆς κρύβει τῆς δουλειᾶς του ὁ κατεργάρας,

ἐξηκολούθησε φαιδρῶς κουβεντιάζων ὁ Ἰάκωβος Βαγιάν.
Ἄκουε ἐκεῖ ; περιμένει νὰ βγῶ ἔξω· νὰ πάω περίπατο, νὰ
δῶ πῶς τρέχει τὸ νερὸ, καὶ κολυμβᾷ τὸ ψάρι, γιὰ ν' ἀλλθῇ
ἐδῶ ὁ πανοῦργος βαφτιστικὸς μού νὰ κάμῃ τῆς κατεργα-
μαίς του. Ἐσὺ τί λὲς, Φιντέλη, ἔς αὐτὰ ἐπάνου ;

— Γουάγ, γουάγ, γουάγ !

Καὶ ὡς νὰ ἐδείκνυσεν ὅτι ἐγκρίνει καὶ αὐτὸς, ἔρχισε νὰ

τὴν τύχην διὰ κλήρου, καὶ περὶ καταφυγῆς ἐν ἀνάγκῃ εἰς
τὴν ὑψηλὴν κρίσιν τοῦ βασιλέως.

Ἄλλ' ὑπομείνωμεν νὰ εὐκρινισθῶσι τὰ πράγματα, ἵνα
περὶ αὐτῶν ἀσφαλέστερον ὁμιλήσωμεν.

Κουτρούλης.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὁ *Αἰὼν* ἔγραψεν ὅτι ἡ προσφώνησις τοῦ κ. Ζηνοπούλου
ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Κουμουندούρου, παρόντων καὶ ὀδυρομέ-
νων ὄλων τῶν πολιτικῶν φίλων, δὲν ἔγεινεν κατ' ἐντολὴν
αὐτῶν. Δυνάμεθα νὰ τὸν διαψεύσωμεν, καὶ νομίζομεν ὅτι
ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ μὴ ἀναγράψῃ τοιαύτην μικροφιλοτι-
μίαν ἐν τῷ φύλλῳ του προσελθούσαν ἀπὸ ἓνα ἢ δύο ἀνυποτά-
κτους. Ἡδύνατο νὰ τὸν παρηγορήσῃ ὅταν τὸν ἐφορτώθῃ
ὁ δόξ αὐτῶ τὰς πληροφορίας, ὅτι μία προσφώνησις δὲν κά-
μνει ἀρχηγόν, διότι περὶ τούτου βέβαια πρόκειται.

Ἡ συγκίνησις προῆλθε μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ ὀνομα-
σθῇ ὁ Κουμουन्दούρος *Γέρος τοῦ Μωριά*. Αὐτὸ πρῶτον εἶναι
ἀσέβεια· καὶ δεύτερον δὲν σημαίνει τίποτε· περὶ τοῦ δευ-
τέρου δὲν μὰς μέλει· ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λη-
σμονῶμεν ὅτι τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἀπονέμει ἡ Ἱστορία—
καὶ Ἱστορία εἶναι ὁ Κόσμος, εἶναι τὸ Ἔθνος—δὲν πρέπει νὰ
ληστεύωνται. **Γέρος τοῦ Μωριά** λοιπὸν εἶναι ὁ γέρο
Κολοκοτρώνης. Καὶ ἦτο γέρος τοῦ Μωριά ὅταν ἦτο τρια-
κονταετῆς ἀκόμη, διότι ἦτο ἡ μεγαλοφυΐα τῆς φρονήσεως.
Ὁ Κουμουन्दούρος εἶναι Κουμουन्दούρος.

πηδᾷ καὶ νὰ ζητῇ καὶ καλὰ νὰ ψαύσῃ διὰ τῆς γλώσσης εἰ
δυνατὸν τὸ πρόσωπον τῆς Ἰωάννας καὶ τοῦ Ἰακώβου.

— Ἰάκωβε, εἶπεν ὁ λοχαγὸς θὰ προγευματίσης μαζί
μας.

— Βέβαια, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, θὰ βάλω τὸ πιάτο του.
Τώρα σὰς ἀφίνω, γιὰτι θὰ ἐφθασεν ἡ Γερτρούδη.

— Πήγαινε, κόρη μου, πόγαινε νὰ δώσης τὰς διαταγὰς
σου εἰς τὴν οἰκονόμον.

Ἡ Ἰωάννα εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, παρακολουθουμένη
ὑπὸ τοῦ Φιντέλη.

— Τώρα, Ἰάκωβε, ποῦ εἴμεθα μόνοι μας, πάμε νὰ καθή-
σομε νὰ τὰ τὰ ποῦμαι.

Καὶ μετέβησαν καθήσαντες ὑπὸ σκιάν δένδρου.

— Ἐλα, λέγε, τί ἔχεις νὰ μὲ πῆς ; ἠρώτησεν ὁ Ἰακώ-
βος Βαγιάν.

— Ἐλαβα φύλλον πορείας.

— Καλὰ.

— Καὶ ἀναχωρῶ αὔριον.

— Ἀπόψε λοιπὸν θὰ γράψω δύο γράμματα νὰ σοῦ δώ-
σω, ἓνα εἰς τὸν συνταγματάρχην, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸν ταγ-
ματάρχην, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ σὲ συστήσω· ἔμπορῶ νὰ σὲ
πῶ ὅτι ὁ ταγματάρχης εἶνε ἓνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους μου
φίλους. Καὶ ἂν φερθῆς κ' ἀλά, ὅπως εἶμαι βέβαιος, θὰ ἐπι-
στρέψῃς μὲ βαθμόν.